

DEPREM ŞURASI

İSTANBUL'da toplandı

Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca düzenlenen DEPREM! ŞURASI 29,30 Eylül- 01 Ekim tarihlerinde İstanbul'da toplandı. Şuraya Bakanlıkça 354 üye davet edildi ve üyeler 7 ayrı oturumda, daha önceden oluşturulan Komisyonlarca hazırlanan raporları tartıştı.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca Şuraya, yönelik İik.adlimi, 15.07,2003 tarih ve 4927 sayılı İHKK ile B ay md ir İik Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunda değişiklik yapılarak atı l m i şti,, Daha sonra 02.10.2003 gün ve 2.5247 sayılı Resmi Gazetede Şura Yöm-Lmeliği yayınlanmıştı.

Şura Yönetme İiği ni m yürürlüğe girmesi ile birlikte 7 ayrı komisyon oluşturulması yönünde çalışmalar yürütülmüştü. Bakanlıkça belirlenen: 7 komisyon üyeleri ilk toplantısını 13.04.2004 tarihinde Ankara'da İller Bankası Sosyal Tesislerinde (M acun köy) yapmışlardı. Yönetmelik gereğince Şura Komisyonlarından 05.07.2004 tarihine kadar raporlarını Şura Sekreterliğine teslim etmeleri bildirilmişti.

Şura komisyonlarının oluşumu sürecinde 3 üyemiz Odamız adına komisyonlara çağırıldı.

1-) Hakkı ATIL (Kaynak Temini Komisyonu)

2-) Yıldırım GÜNGÖR (Eğitim Komisyonu)

3-) Bahattin DEMİR (Mevzuat Komisyonu)

Şura'ya değişik kurum, üniversite ve özel sektörden 30 meslektaşımız katıldı. Açılışa davet edilen Oda Başkanımız İsmet CENGİZ de oturumları izledi.

3 günlük Şura sürecinde jeoloji bilimi ve Jeoloji Mühendisliği ile ilgili konularda çok sayıda meslektaşımız söz aldı... Özelikle komisyon raporlarındaki mikrobölgeleme, zemin etütleri, jeoteknik, deprem mühendisliği, lisans eğitim, tehlike haritaları, uzmanlık, yapı denetimi vb. konulara, yönelik tartışmalar Şura'nın ana tartışmaları oldu.

Komisyon Raporlarının Şura üyelerine gönderilmesi ile birlikte Şura'ya yönelik Oda görüşümüzün oluşturulması için bir çalışma başlatıldı. Tartışmalı ardaki yaklaşımlarda gözetilerek son şekli verilen değerlendirme yazısı, Şuralının son günü Şura Divan Kurulu'na iletildi.

Deprem Şurası Üzerine Odamızın Değerlendirmeleri

Şura gündemi, komisyon raporlarının tartışılmasına ve sonuçlandırılmasına yönelik 7 oturumdan oluşmaktadır:

- 1.Oturum: Kurumsal Yapılanma Komisyonu Raporu
- 2.Oturum: Mevzuat Komisyonu Raporu
- 3.Oturum: Afet Bilgi Sistem! Komisyonu Raporu
- 4.Oturum: Mevcut Yapıların İncelenmesi ve Yapı Denetimi Komisyonu Raporu
- 5.Oturum: Yapı, Malzemeleri Komisyonu Raporu
- 6.Oturum: Kaynak Temini ve Sigorta Komisyonu Raporu
- /...Oturum: Eğitimi Komisyon Raporu
- 5.Oturum: Değerlendirme Oturumu

Oturumlara ilişkin odamızın değerlendirme raporunun tamamı! Odamız web sayfasından <http://www.jmo.org.tr> görülebilir. Odamızın şura üzerine genel değerlendirmesi aşağıda verilmektedir.

Şura Çalışmalarının Genel Değerlendirmesi

Şura, ulusal afet sistemimizin yasal, kurumsal, mali, eğitim vb tüm boyutlarıyla elle alınarak gelecekteki uygulamalar için görüş bildirmek, ülkemizde bu alanlardaki sorunların çözümü için tavsiye niteliğinde kararlar almak üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca oluşturulmuş bir organizasyondur.. Bakanlıkça olağanüstü toplantı çağrısı yapılmış koşullarda, dört yılda bir toplantı ilanını sürdürmesi öngörülmektedir.

Ülkemizde, afet güvenliğinin yükseltilmesi sürecinde Depremi Şurası'nın önemli bir kilometre taşı olacağı inancındayız.

13.04.2004 tarihinde Ankara'da (İller Bankası Macun köy Sosyal Tesislerinde) komisyon üyelerinin toplanılışı ile başlayan Şura çalışmalarının üç ay süren ilk aşaması sonucunda 7 adet komisyon raporu hazırlanarak Şura Sekreterliğine teslim edilmiştir.

29-30 Eylül ve 01 Ekim tarihlerindeki oturumlarda komisyon raporları, 347 Şura üyesi tarafından tartışılarak Şura kararları haline getirilecektir. Yönetmelik hükümlerine göre daha sonra Bakanlık, Şurada alınacak kararları değerlendirecektir

Şura'yı hazırlıkları açısından elle alacak olursak ilk söylenmesi gereken şey, bu konuda ciddi eksikliklerin gözlemlendiğidir. Konuları birbiriyle bütünleştirebildiği oranda doğru sonuca ulaşılacak olan Şura, oluşturulan komisyonlar arası nida-yeter! i [fetişimin ve koordinasyonun sağlanamaması nedeniyle, birbirinden kopuk ve yer yer birbiriyle çelişkili raporlarla karşı karşıya kalmıştır. Bu durum, Şura çalışmalarını zorlaştırmakla kalmamakta aynı zamanda Şura ana fikrine de aykırılık taşımaktadır.

deprem şurası_

Şura'daki bir diğer önemli eksiklikte katılım boyutunda izlenmektedir. "Modern toplum örgütlü toplumdur" ilkesi gözardı edilerek afet güvenliğini sağlayacak her olguda yurttaş bir özne değil de nesne olarak görüldüğünden (bu durum raporlara da yansımıştır) Şura ve komisyonlarında yurttaş örgütlenmelerinin (afetlerde dernekleri, mahalle dernekleri vb) temsiliyeti sağlanmamıştır. Katılımı için bir diğer sorun da Şura'da ele alınacak olguların siyasal, sosyal, psikolojik boyutlarının yeterli irdelemesini yapacak unsurlara yer verilmemesidir,

Katılımdaki bu eksikliklerin yansıması, olguların arka planında kalan ancak neden-sonuç ilişkisinde temel etkenler arasında yer alan "sosyal ve siyasal etkenlerin" yeterince vurgulanmaması ve raporların salt teknik metinlere "dönüşmesidir. Bazı raporlar teknik metin olmaktan çıkmış, mesleki ders kitabı haline gelmiştir

Ayrıca Şurada, oluşturulan komisyonların bileşimlerinde meslek disiplinlerinin dengeli dağıtımının yapılamadığı ve TMMOB odalarına yeterli katılım: imkanının yaratılmadığı da belirtmek gerekir

Deprem Şurası Komisyon Raporlarının Değerlendirmesi

Deprem Şurası gündeminde yer alan konulara göre 7 adet komisyon oluşturulmuştur. Bu komisyonlar ilk toplantılarını NİSAN-2004'te yapmışlar ve kendi çalışma programlarını oluşturarak yaklaşık üç ay içerisinde rapor hazırlayacak şekilde çalışmalarını sürdürmüştür. Komisyon raporları TEMMUZ-2004'te Şura sekreterliğine teslim edilmiştir

Bilindiği gibi ülkemiz kentsel ve kırsal yerleşimlerinin afet güvenliğinin yükseltilmesi, afetler karşısında güderek artan korumazlığa karşı insan yerleşmelerini daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir kılmak ve doğal afetlerin ve diğer acil durumların insan yerleşimleri üzerindeki etkilerini hafifletmek, gelecekteki afetlerle ilgili riskleri azaltmak bütünleşmiş bir yaklaşım gerektirir. Bu bütünsellik ise karşımızdaki olgu-

nun siyasal, sosyal, teknik, ekonomik, kültürel ve psikolojik tüm boyutlarının bir arada işlenmesi ile sağlanabilir. Dolayısıyla gerek var olan sistemi ve ilişkileri değerlendirirken gerekse çözüm modelimizi ve yol haritamızı inşa ederken bu bütünselliği kaybetmemek gerekir.

Afetlere karşı mücadele, insanın doğaya karşı tarihsel savaşımının bir parçasıdır. Bu savaşım ancak bilginin gücü ile kazanılabilir. Ülkemizde bilgi toplumu olma özelliği törpülediği oranda afet ve imar konularının bilgi nitelikleri de yok edilmiştir. Öncelikle sorunu tanımlamak, afet bilgisine ulaşmak ve bu bilgiyi toplumsal olarak içselleştirmek, çözümler üretmek, sonradan toplumsal etkinliğe dönüştürmek gerekirken, ülkemizde bilgidan uzak, sadece "yara sarmaya" dayalı ve soruna sırtını dönmüş, kaderci bir çözüm anlayışı benimsenmiştir

Bu sonucu yaratan çok sayıda ekonomik, sosyal, kültürel, teknik vb faktör sayılabilir. Ancak ülkemizdeki dışa bağımlı çarpık gelişme süreci bu nedenlerin en önemlisi olarak karşımıza çıkmakta ve toplumsal her olguyu olduğu gibi afet süreçlerini de doğrudan etkilemektedir. Eğitim, sağlık, sosyal güvenlik vb alanlarda yaşadığımız çarpıklığın bir benzerini sosyo-ekonomik baskılar sonucu afet konusunda da yaşıyoruz. Düşük standartlarda sağlıksız ve yasadışı bir yapılaşma, rant dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme, bilimsel normlara dayalı arazi kullanım ve yerleşimi kararlarının rant sat kaygılarına yenik düşmesi vb faktörler afet zararlarının doğrudan belirleyicileridir

Afetlere karşı güvenli yerleşimler için yapılması gerekenler sadece teknik bir sorun mudur? Cevabı aranması gereken en temel sorulardan biri budur. Öncelikle daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir çevrede yaşamak her yurttaş için temel bir insan hakkıdır. Anayasanın 56. maddesine göre de çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak Devletin ve yurttaşların ödevidir. Bu hakkın korunması, geliştirilmesi ve uygulamaya konulması başta anayasa olmak üzere yasal düzenlemelerin, siyasi iktidarların uygulayacağı politikaların ve kurumsal düzenlemelerin temel zemini olmak zorundadır. Ancak bu temel yaklaşımın gerçek güvencesi tek başına yasal düzenlemeler değil, bu hakkın gerçek sahibi olan yurttaşların ve örgütlenmelerinin siyasal süreçlere katılımıdır

Yıkıcı afet zararlarına yol açan nedenler, ülkedeki sosyo-ekonomik koşullardan ve siyasal

ilişkilerden bağımsız değildir. Afet. güven için sağlanması diğer tüm toplumsal olgular gibi siyasal bir etkinlik alanıdır. Ülkedeki üretim ve paylaşım süreçlerine, gelir dağılımına, eğitimi politikalarına, kültürel gelişime vb müdahale edilmeden, var olan ekonomik, siyasal ilişkiler bu şekilde sürdüğü sürece, afetler sorun olmaya devam edecektir Sorunun değil, çözümün bir parçası olmak için demokratik kitle örgütleri, sendikalar, mahalle dernekleri vb biçimlerdeki örgütlü kitlesel sivil katılımının afet hizmetlerine yönelik her aşamada eşgüdüm içerisinde olması gereklidir. Afet hizmetlerinin kamu yararı ve bilimsel—teknik kriterlere uygunluğu sadece hükümet kararları ile değil ancak bu şekilde güvence-aftına alınabilir. Kısaca Afet, merkezinde insan olan sosyal, ekonomik, teknik, kültürel; siyasal vb boyutları olan karmaşık bir olgudur., Afeti sadece bilimsel, yasal veya kurumsal sorun odaklı olarak anlamaya ve açıklamaya çalışmak sorunu çözmeye yeterli olmadığını en açık örneği, aslında ülkemizdir.

Yukarıdaki bu değerlendirmeleri, komisyon raporlarında bulmak mümkün değildir. Komisyon raporlarında aslında sıradan doğa olaylarının ülkemizde neden yıkıcı etkileri olan AFET olaylarına dönüşebildiği sorusu, yapı üretim sürecindeki teknik sorunlarla, o da eksik bir zeminde yanıtlanmaya çalışılıyor. İnsanın insanla ve insanın doğayla ilişkisi, raporlara yansımamıştır.

Komisyon raporların in afet zararları konusunda oluşturdukları modelin sac ayakları şunlardır;

1. Ülkedeki afet zararları yapı üretim; sürecinden kaynaklanmaktadır,
2. Yapı üretim sürecinin temelli sorunu denetimdir,
3. Gerek afet gerekse imar hizmetleri kamusal alan dışında piyasa koşullarına bırakılmalıdır., Raporlarda ağırlık kazandığı görülen uzmanlık, yapı denetim şirketleri, mesleki sorumluluk sigortası, DASK, afet hizmetlerinin yerleştirilmesi ve çok parçalılığın devamı vb önerileri besleyen, bu stratejik yaklaşımdır., önerilerin oluşturulmasında bu yaklaşımın yanında, bir miktarda "meslek taassubundan" yararlanılmıştır.

Yukarıda ifade edilen sac ayakları üzerinde yükselen modellerle göre., yapı üretim süreci, yapının projesinin hazırlanması ve temel kazısı ile başlamakta, inşasıyla devam etmektedir. Denetim olgusu da, bu noktadan itibaren devreye gir-

itmektedir. Bilindiği gibi bu durum, mevcut Yapı Denetim Yasası ile örtüşmektedir. Ancak gerçek yapı « üretim süreci, " ham arsaldan " imar parseli i " ne giden harita ve kadastro, arazi kullanım planlaması veyerşecim aşamalarındaki karar ve uygulama süreçleriyle başlar. Zaten bu aşamaların gözardı edilmesi değil midir ki, yapıları tehlikeli alanlarda risklerle karşı karşıya bırakan, kentsel alanları " içinde çıkılmaz risk havuzlarına çeviren,, Oysa. Yapı Denetim Alt komisyonuna göre " yapı denetim sisteminin işlerliği; bir yapının projesinden başlamaktadır". Mikro Belgeleme Alt Komisyonu benzeri bir noktadan hareketle, hangi konu için oluşturulduğunu yadsıma pahasına, daha işin başından, "yapı hasarlarında-%90 oranında etkili faktör yapısal unsurlardır" diye giriş yapabilmektedir.

Raporlarda ağırlık kazanan bir öneri de yetkin / uzman mühendisliğin Uzman mühendisliği tek başına ele almamız mümkün değildir. Meslek« sorumluluk sigortası tamamı ayıcı bir unsur olarak raporlarda yerini almıştır. Her iki öneri de,, yukarıdaki genel yaklaşımın doğal sonucudur. Raporlarda öne çıkartılan uzmanlık kendi içinde çelişkilidir, Eğer uzmanlık aranacaksa işin öne çıkması gerekirken, meslek öne çıkartılmaktadır. Bu aykırılık hem öneriyi boşa çıkartmakta hem de önerinin arkasında ciddi bir "meslek taassubu" olduğunu göstermektedir. Mevzuat-Zemin alt komisyon raporunda bir yanda yetkinlik aranmalı denilirken diğer yanda iş tanımlaması yerine meslek tanımlamaları yapılmakta hatta, "işin önünü kesmek" gibi kaba kuvvete dayanan ifadeler tercih edilebilmektedir..

Ayrıca raporlarda, komisyonlar arası iletişimsizliğin bir sonucu olarak, yer yer kopukluklar izlenmektedir. Örneğin Kurumsal yapılanma komisyonu tarafından Ulusal Afet Yönetim Stratejik Planını hazırlamak görevini de üstlenmek üzere önerilen Afet Yönetimi üst Kurumu, Mevzuat komisyonunda karşılık bulamamıştır. Aynı komisyon raporu içindedeki tutarsızlıklar gözlenebilmektedir. İ/İ evz uat Komi i syon u Çerçeve Raporunda MI kro bölgeleme haritaların sadece deprem, riski yüksek belediyeler için önerilirken (s, 6), İmar Alt Komisyonunda geniş bir tehlike yelpazesinde ulke çapında (s. 31) önerilmekte; mikro bölgeleme çalışmaları bazen imar kanunu kapsamında ts.7-s.II: mevzuatın işleyiş şeması içinde) bazen de afet yasası kapsamında olmasının (s.30) önerildiği görülmektedir-

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Deprem Şurası Sonuç Bildirgesi

Doğal afetlerin ve özellikle depremlerin tehdidi altında olan ülkemizde, şehirleşme ve yapılaşma süreçleri için "güvenirlilik" unsuru artık, kaçınılmazdır.

Geçmişteki hatalarımız ve eksiklerimiz, bizimi, birey ve toplum olarak daha bilinçli olmamış geçreкли kılmaktadır.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, kurumsal bilinç sorumluluğu altında, geniş katılımlı bir platform oluşturarak, çeşitli kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcilerinin iştirakiyle, deprem konusunda nelerin yapılması gerektiğini müzakere edip tartışmak ve uygulamaya konulmak üzere geliştirilecek tedbir ve kararları belirlemek amacıyla, 29 Eylül - 1 Ekim 2004 tarihleri arasında, İstanbul'da "Depremi Şurası" tertip etmiştir...

Deprem Şurası'na 354 şura üyesi davet edilmiş olup, 7 ayrı oturumda;

- 1) Kurumsal Yapılanma
- 2) Mevzuat
- 3) Afet Bilgi Sitemi
- 4) Mevcut Yapıların İncelenmesi ve Yapı Denetimi
- 5)Yapı Malzemeleri
- 6) Kaynak Temini ve Sigorta
- 7) Eğitim

komisyonlarının raporları görüşülmüş ve değerlendirilmeleri yapılmıştır.

Topraklarının %93'ü, nüfusunun ise %98'i çeşitli derecelerde deprem etkisi altında olan ülkemizde, deprem afeti nedeniyle ortaya çıkmakta olan toplumsal ve ekonomik kayıplar, çok ciddi tedbirler alınmasını gerektirmektedir. Çünkü 1900 - 2003 yılları arasında 182 hasar yapıcı deprem meydana gelmiş ve yaklaşık 100 bin kişi hayatını kaybetmiştir.

Can ve mal kayıplarımızın geriye dönülemez sonuçlarının yanı sıra, makroekonomik kayıplarımızı oluşturan milli hasıla içindeki gelir kayıpları

ve milli setvet kayıpları da, geleceğimiz için çok önemli tehditler doğurmaktadır.

Diğer yandan depremler nedeniyle ülkemizin kazandığı tecrübe ve bilgi birikimi de önemsenmesi gereken bir kazanımdır. Son yıllarda çeşitli kurum ve kuruluşlarımızın, TBMM, Başbakanlık, Bakanlıklar, Üniversiteler, Sayıştay, Meslek Odaları, Sivil Toplum Kuruluşları ve bazı özel firmaların hazırladıkları rapor ve dokümanlar ile, deprem konusunun farklı temalarda ve boyutlarda incelenmesini sağlamış ve ülkemiz açısından bilgi birikimimizi yansıtacak öneriler üretilmiştir.

Bakanlığımızı, "Deprem Şurası" ile oluşan bilgi birikimini çok daha geniş katılımlı bir ortamda bütünlüğe ulaştırıp, yapılacak düzenlemeleri ve uygulamaları belirlemek üzere aşağıda sıralanan ana görüş ve önerileri hazırlamıştır.

- Ülke nüfusumuzun %75'inin kentlerde toplandığı ve bu alanlarda büyük risk havuzlarının oluştuğu artık, hepimizin bildiği bir gerçektir; ve bu gerçek karşısında ivedilikle afet yönetimi çalışmalarına ağırlık vermek zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

- Afet yönetimi, afete yol açabilecek tehlike ve risklerin iyi bilinmesini; olayları olmadan önce önleyecek veya zararlarını en düşük düzeyde tutacak önlemlerin akılcı ve bilimsel yöntemlerle alınmasını gerektiren bir bütüncül hazırlık-ve uygulama sürecidir. Afet yönetiminde, ülkemizin ağırlık vermek zorunda olduğu konu, "zarar azaltma" işlevidir.

Bu nedenle yerleşme ve yapılaşma süreçlerinin yeniden düzenlenmesi, imar ve yapı sisteminin risk yönetimini içerecek biçimde yenilenmesi gereği açıktır.

Zarar azaltma kapsamında gerekli kurumsal

yapılanma, mevzuat düzenlemeleri, toplumun afet tehlikesi ve riski konusunda bilinçlendirilmesi, kamu kurum ve kuruluşları ile çeşitli meslek gruplarının belirleme, hedef doğrultusunda etkin işbirliği ve koordinasyonun sağlanması, acil durum planlarının hazırlanması, arama-kurtarma faaliyetlerinde eğitim ve örgütlenmenin sağlanması ile afete hazırlıklı olunması gerekmektedir...

- Modern afet yönetimi sistemi kapsamında ulusal ve metropoliten ölçekte yapılaşma kadar planlama, afetlerle mücadele ve müdahale organizasyonları oluşturulmalıdır.
- Bütünleşik Afet Yönetimi İlkeleri çerçevesinde, zarar azaltma, hazırlıklı olma, olaya müdahale ve iyileştirme aşamaları yönetimler arası işbirliği dahilinde gerçekleştirilmelidir.
- Merkezi düzeyde afet yönetimi oluşturulmalı, "Afet Yönetimi Stratejik Planı" hazırlanmalıdır.
- Merkezi yönetim içinde yer alan Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Türkiye' Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü, DPT, Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet Meteoroloji Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü, MTA Genel Müdürlüğü ve ilgili diğer kurumlar ile Kandilli Rasathanesi ve Depremi Araştırma Enstitüsü, deprem; bilgisi paylaşımı ve işbirliği amacıyla yentden yapılandırılmamalıdır.
- Yerel düzeyde il, ilçe ve beldelerde afet yönetim birimleri, etkinliklerinin artırılması için yeniden organize edilmelidir.
- Halkın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi faaliyetleri yeniden programlanarak, üniversiteler, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarının desteği sağlanmalıdır. Bu bağlamda toplumsal örgütlenmeler ve eğitim programları ete alınmalıdır.
- Mevcut mevzuat, depreme hazırlanmayı ve riskler« azaltmayı öngören "tehlike* ve *risk* kavramlarınf da içeren bir anlayışla bütüncül olarak yeniden ele alınmalıdır.-
- İmar Kanunu'nda, mikro bölgelleme, kentsel risk sektörleri, sakinim planı ve yeni imar araçlarının yer alması sağlanmalıdır.
- Mahalli idarelerle ilgili kanunlarımızda "risk yönetimi" kavramının yer alması sağlanmalıdır
- İmar Kanunu'nun şehircilik konularını kapsar şekilde'yeniden düzenlenmesi ile yapılaşma konusunda ayrı bir Yapı Kanunu'nun hazırlanması hususu tartışmaya açılarak, oluşturulacak yeni Yapı Kanunu'nda, yapının teknik konuları, yapı malzemesi yapı denetimi, şartnameler, mesleki konular ve yapıyı ilgilendiren diğer hususların

bütüncül bir yaklaşımla ele alınması önemsenmelidir.

- Alet Kanunu, afet bilgisi sistemi, tehlike haritaları, kentsel riskler ve deprem sigortası gibi hususlar da göz önünde tutularak yeniden düzenlenmelidir.
- İmar sistemine katkı sağlayan diğer mevzuat içinde yer alan kat mülkiyeti, sigorta, vergi ve finansman konularıyla ilgili kanunlarda gerekli değişiklik ve ilaveler yapılmalıdır.
- İmar planlarına esas olarak hazırlanan yer bilim raporları ve ayrıca temel-zemin etütleri için yeni "rapor formatı" oluşturulmalıdır.
- Mikrobölgelemenin yereli yönetim mevzuatında, standartları belirlendikten sonra yer alması sağlanmalıdır.
- Deprem zararlarının azaltılması ile ilgili sistemin doğru bir şekilde kurulabilmesi için önce ülke depremselliğinin tüm jeolojik ve jeotektonik parametreleri ile birlikte doğru biçimde algılanabilmesi, bu bilgilerin yeterli insan ve teknik donanım kullanılarak değerlendirilmesi ve kullanıma dahil edilmesi sağlanmalıdır.
- Ülke çapında depremlerin izlenmesi, kaydedilmesi, değerlendirilmesi, arşivlenmesi ve duyurulması işleri gelişmiş bir Ulusal Sismik Ağ Sistemi altında ele alınmalıdır.
- Deprem tehlike analizlerinde kullanılan ve temel veri .tabanı niteliğinde olan Diri Fay Veri Tabanı oluşturularak, işler hale getirilmelidir.
- Bina türü: mevcut yapı stokunun deprem tehlikesine karşı envanterinin incelenmesi ve değerlendirilmesi bağlamında, mevcut durum, sorunlar ve bunları aşabilmek için izlenmesi gereken yollar belirlenmeli bu amaçla aynı tehlike keyli yaşayan diğer gelişmiş ülkelerin yaptığı gibi kademeli değerlendirme yöntemleri kullanılmalıdır.
- Yapılacak kademeli değerlendirme sonrası, binaların tehlike sıralamasının yapılarak iyileştirme programları ve projeleri hazırlanmalıdır.
- Mesleki yeterliliği esas alan Yapı Denetimi Kanunu desteklenmeli ve sigorta unsurunu da kapsayacak şekilde yurt: geneline yaygınlaştırılmalıdır.
- Ülkemizde kullanılan yapı malzemelerinin AB MOKtesebatı kapsamında standartlarının harmonize edilmesi ve düzeltici işlemlerinin yapılması yanında, yapıların çevresel etki sınıfları da gözönünde tutularak yapı malzeme kalitesi arttırılmalıdır.
- Yapı malzemelerinin uygunluğu belgelendiril-

meli; ürün bazında ve ülke genelinde nitelik yönetimi, piyasa gözetimi ve denetimi yapılmalıdır.

- Sigorta sistemi içim ihtiyari ve zorunlu sigorta ürünleri, devlet bütçesinden bağımsız ulusal bir finansman kaynağı ve sürdürülebilir konut edinme süreçlerinden oluşan bir model oluşturulmalıdır.
- Düşük gelir gurupları için depremi sigortalarına ilişkin pirim desteği sağlanarak sigorta bilinci oluşturulmalıdır.
- Depremın ulusal sınırlar ötesini de ilgilendir« imesl nedeniyle ve uluslararası dayanışmanın kurulup güçlendirilmesi için, bir "dünya deprem fonu" oluşturulmasını teminen gerekli adımlar atılmalıdır.
- Doğal afetlerin meydana getirdiği hasarların azaltılması, toplumun her ferdinin ve her kesiminin bilinçli ve etkin katılımı ile mümkün olabilecektir, Deprem konusunda toplumun tüm katmanları, hem örgün eğitim hem de yaygın eğitim sistemi ile bilinçlendirilmeli ve kesintisiz olarak bu eğitim devam ettirilmelidir.
- Depremi konusunda özellikle çok disiplinli araştırmaların kurumsallaştırılması için yöntemler geliştirilmeli, ulusal araştırma programı çerçevesinde belli aralıklarla sempozyum!ve çalıştaylar yapılmalıdır.
- Kamu yöneticileri için risk belirleme, zarar azaltma, müdahale ve iyileştirme konularını içeren afet yönetimine yönelik hizmet içi eğitim programları gereklidir. Bunun için, kamu kuruluşları gereken önlemleri almalı ve ilgili personellini eğitmelidir.
- Üniversitelerimizin jeoloji jeofizik, inşaat mühendisliği« mimarlık, şehir planlaması ve benzeri meslek öğretimini yürüten bölümlerinde, günümüzde uygulanan öğretim programlarında deprem konularına yeterli yer verilmelidir«
- Depremi mühendisliği ile ilgili lisans programı önerilerinin tartışmaya açılması sağlanmalıdır.
- Deprem ile ilişkili en önemli konulardan biri, medyanın özellikle kriz aranda ve hemen sonrasında doğru, güvenilir ve gerekli bilgi akışını sağlayabilme işlevidir.. Resmi kurumlar ve medya arasında daha önceden kurulmuş sıkı koordinasyonla, doğru ve güvenilir bilgi akışı sağlanarak yanlış, abartılı bilgi akışı önlenmeli, böylece toplumun aldığı bilginin doğruluğuna görevi sağlanmalıdır.
- Mühendislik diploması alan herkesin, uygulamada herhangi bir deneyime sahip olmaksızın bir anlamda sınırsız mesleki yetki ile donatılma-

sı, hizmetin niteliği ve güvenilirliği bakımından zaman zaman sakıncalar doğurmuştur. Benzer sorunlarla karşılaşan ülkeler hizmetin verilmesi aşamasında oluşabilecek risklerin azaltılmasını sağlamak amacıyla"yetkin mühendislik/mimarlık /şehir ve bölge plancısı" sistemini uygulamaya sokmuşlardır. Yetkin elemanlardan beklenen, çağdaş tekniklere uygun kaliteli ve güvenilir teknik hizmetlerin ülkemizde kişiler ve toplum yararına sunulmasının ve bu hizmetlerle ilgili yanlış uygulamaların önlenmesinin sağlanmasıdır. Bu hususun Türkiye'nin gündemine getirilmesi ve hazırlanacak yetkin teknik eleman yasası bir an evvel kanunlaşmalıdır. •

Öç günlük çalışmalarda 100 den fazla şûra üyesinin yaptığı katkılar dikkate alınarak ve komisyonlarla tekrar görüşülerek raporların redaksiyonu sağlanacak; tüm şûra belgeleri kitap haline getirilerek dağıtım yapılacak.

Şûra'da önerilen mesleki çalışmaların sürekliliği sağlanarak, kamu yönetimi içindeki uygulama devamlılığı temin edilecek ve bu. kapsamda bakanlık içi yeniden çatışma grupları oluşturulacaktır.

Siyasi ifade olarak, milletimizin menfaatine uygun olan konularda, kararlılığımız devam! edecektir,

Bu Deprem! Şûrası bir son değil, oluşturulan görüşler ve fikirlerle bundan sonraki eylem planımızın başlangıcıdır.

Bir buçuk yıldır devam eden hazırlıklar' süresince emeği geçenlere, komisyonlarda çalışanlara ve Depremi Şûrası'na katılan kamu kurum! ve kuruluşları, mahalli idareler, üniversiteler, meslek, odaları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcilerine., yaptıkları katkı ve öneriler için teşekkürlerimizi sunarz.,

Ayrıca, davetimizi kabul ederek Deprem! Şûramızı onurlandıran dost .ülkelerin sayın bakanlarına ve temsilcilerine şükranlarımızı arz ederiz.

Ve son olar*, tüm toplantılarımız boyunca, bizi yalnız bırakmayan medyanın değerli temsilcilerine de müteşekkir olduğumuzu belirtiriz.

Deprem Şûrası'nda oluşturulan görüş ve önerilerin ülkemiz için hayırlı olmasını diler saygılar sunarız.

İstanbul / 1 Ekim: 2004